

İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi
Milletlerarası Özel Hukuk
Çift Numaralı Öğrenciler - Pratik Çalışma
27.12.2018

Olay

(Yargıtay 2. Hukuk Dairesi, E.2016/15771, K. 2017/1737, T. 20.02.2017)

“...İngiliz vatandaşı David, kendisi gibi İngiliz vatandaşı olan Karen’la evlilik dışı doğan ortak çocukları Chelsea’nin velayetinin, aralarında bir evlilik akdi bulunmayan Karen’a ve kendisine verilmesi suretiyle ortak velayet düzenlenmesini talep ederek Türk mahkemelerinde bir dava ikame etmiştir. Davanın görüldüğü sırada hâkimin yabancı hukukun temini hususundaki yardım talebi üzerine; David, aleyhine sonuçlar doğuracağını düşündüğü kısımları saklamak kaydıyla İngiliz hukukunun ortak velayete ilişkin hükümlerini Türkçeye tercüme ettirerek mahkemeye sunmuştur.

Yerel mahkeme, tarafların milli hukukları uyarınca evlilik dışı doğan çocuklar bakımından ortak velayetin mümkün olduğunu; ancak ortak velayet düzenlemesinin Türk kamu düzenini ihlal edeceğini belirterek söz konusu talebin reddine karar vermiştir. Bunun üzerine David yerel mahkemenin söz konusu kararına karşı temyiz talebinde bulunmuş; Yargıtay ise yaptığı temyiz incelemesi sonucunda ortak velayet düzenlenmesinin Türk kamu düzenine açıkça aykırı olmadığını, Türk toplumunun temel yapısını ve çıkarlarını ihlal etmediğini belirterek yerel mahkemenin verdiği kararın bozulması yönünde hüküm kurmuştur.”

Sorular

1. Hâkimin yabancı hukukun temini hususunda taraflardan yardım talebini ve David’in aleyhine sonuçlar doğuracağını düşündüğü kısımları saklamak kaydıyla İngiliz hukukunun ortak velayete ilişkin hükümlerini mahkemeye sunmuş olmasını değerlendirerek; hâkimin yabancı hukukun temini hususunda yararlanabileceği vasıtaları anlatınız.
2. Hâkimin ortak velayete ilişkin davaya doğrudan İngiliz hukukunun maddi hükümlerini uygulaması yerinde midir?
3. Hâkim, Türk hukukunda bulunmayan ortak velayet kavramını hangi hukuk uyarınca yorumlamalıdır?
4. Yerel mahkemenin evlilik dışı çocuğun ortak velayetine ilişkin davayı reddetme gerekçesini ve Yargıtay’ın konuya ilişkin görüşünü değerlendiriniz.
5. Karen’in İngiliz vatandaşlığının yanı sıra Türk vatandaşlığına da sahip olması, David’in Türk mahkemelerinde ikame ettiği evlilik dışı çocuğun ortak velayeti hususundaki davaya uygulanacak hukuku etkiler mi?
6. Karen’in Türk vatandaşlığını, evlilik dışı çocuğun ortak velayeti hususundaki dava görülmekteyken kazanmış olması halinde mahkemece Karen’in hangi vatandaşlığı dikkate alınacaktır?
7. Karen, David’in akıl sağlığının yerinde olmadığına ilişkin doktor raporlarını ileri sürerek; David’in kısıtlanması gerektiğini belirtmiş. Kısıtlanmış bir kimsenin ise küçüğün velayetini alamayacağı itirazında bulunmuştur. Hâkim, bu itirazı ne şekilde çözüme kavuşturacaktır?
8. Evlilik dışı çocuğun ortak velayetine ilişkin davanın duruşmasına gelen Karen, bu vesileyle dönüşte ailesine hediye etmek üzere Osmanlı döneminden kalma antika bir halı almıştır. Ancak daha sonra bu alışverişten pişman olarak halıyı geri vermek istemiş. Bu çerçevede açtığı bir davada kendisinin 19 yaşında olduğunu, İngiliz hukuku uyarınca fiil ehliyetine sahip olmadığını, bu nedenle söz konusu satım akdinin geçersiz olduğunu ileri sürmüştür. Karen, söz konusu hukuki ilişkinin sonuçlarıyla bağlı olacak mıdır? Açıklayınız.
9. Karen’in antika halının satımına ilişkin yazılı bir sözleşmenin bulunmadığını ileri sürerek; işlemin şeklen geçersiz olduğunu ileri sürmesi halinde hâkim söz konusu uyuşmazlığı ne şekilde çözüme kavuşturmalıdır?